CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Biznes i zarządzanie**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Formy arkusza:	MBZP-R0-100, MBZP-R0-200, MBZP-R0-300, MBZP-R0-400, MBZP-R0-700, MBZP-R0-Q00, MBZP-R0-K00
Termin egzaminu:	kwiecień 2026 r.
Data publikacji dokumentu:	kwiecień 2026 r.

Ogólne zasady oceniania

Ten dokument zawiera **zasady oceniania** oraz **przykłady** poprawnych rozwiązań zadań otwartych.

W zasadach oceniania określono zakres wymaganej odpowiedzi: niezbędne elementy odpowiedzi i związki między nimi.

Przykładowe odpowiedzi zadań otwartych **nie są** ścisłym wzorcem oczekiwanych sformułowań. **Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania** – również te nieprzewidziane jako przykładowe odpowiedzi w zasadach oceniania.

- Odpowiedzi nieprecyzyjne, niejednoznaczne, niejasno sformułowane uznaje się za błędne.
- Gdy do jednego polecenia zdający podaje kilka odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a inne – błędne, nie otrzymuje punktów za żadną z nich.
- Jeżeli informacje zamieszczone w odpowiedzi (również te dodatkowe, a więc takie, które nie wynikają z treści polecenia) świadczą o zasadniczych brakach w rozumieniu omawianego zagadnienia i zaprzeczają pozostałej części odpowiedzi stanowiącej prawidłowe rozwiązanie zadania, to za odpowiedź jako całość zdający otrzymuje zero punktów.
- Rozwiązanie zadania na podstawie błędnego merytorycznie założenia uznaje się w całości za niepoprawne.
- Rozwiązanie zadania musi być zgodne z przepisami prawa i z etyką biznesu.
- W rozwiązaniach zadań rachunkowych oceniane są: metoda (przedstawiony tok rozumowania), wykonanie obliczeń i podanie wyniku z odpowiednią dokładnością i jednostką.

Gdy wymagania dotyczą zakresu podstawowego szkoły ponadpodstawowej – dopisano (P).

Zadanie 1.1. (0–1)

Wymagania określone w podstawie programowej[1]	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
(P) I. Wiedza. 1. Charakteryzowanie elementów kompetencji przedsiębiorczych […]. (P) II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 1. Analiza własnych kompetencji przedsiębiorczych i przygotowanie planu działania zmierzającego do ich rozwoju. (P) III. Kształtowanie postaw. 2. Dostrzeganie znaczenia kreatywnego myślenia […] oraz rozwiązywaniu problemów w życiu osobistym i zawodowym.	(P) I. Osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, kompetencje przedsiębiorcze i metody ich doskonalenia, umiejętności interpersonalne, praca zespołowa, kreatywne myślenie, rola innowacji w przedsiębiorczości. Zdający: 1) na wybranych przykładach identyfikuje cechy człowieka przedsiębiorczego […]; 3) identyfikuje składowe kompetencji osoby przedsiębiorczej (w zakresie wiedzy, umiejętności, postaw) i zależności zachodzące między nimi […].

Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź odnoszącą się do jednej poprawnej cechy, wraz z odpowiednim przykładem działania.

0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Odwaga – Agnieszka nie boi się wyzwań i potrafi podjąć ryzyko, skoro decyduje się na opuszczenie rodzinnego miasta mimo trudności, które musi pokonać.
- Zdolność podejmowania decyzji – Agnieszka po analizie dwóch możliwości zdecydowała się na trudniejszą opcję, ale dającą w przyszłości lepsze perspektywy zawodowe i sportowe.
- Ambicja – Agnieszka wybrała studia na prestiżowej uczelni i możliwość trenowania w lepszych klubach sportowych. Ta decyzja pokazuje, że Agnieszka dąży do własnego rozwoju i stawia sobie ambitne cele zawodowe i sportowe.
- Pracowitość – Agnieszka wybrała prestiżową uczelnię, na której studia z reguły są bardziej wymagające oraz zdecydowała się na pracę w trakcie studiów.

Zadanie 1.2. (0–1)

Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
(P) I. Wiedza. 1. Charakteryzowanie elementów kompetencji przedsiębiorczych […].	(P) I. Osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, kompetencje

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

(P) III. Kształtowanie postaw. 2. Dostrzeganie znaczenia kreatywnego myślenia […] oraz rozwiązywaniu problemów w życiu osobistym i zawodowym.	przedsiębiorcze i metody ich doskonalenia, umiejętności interpersonalne, praca zespołowa, kreatywne myślenie, rola innowacji w przedsiębiorczości. Zdający: 1) na wybranych przykładach identyfikuje cechy człowieka przedsiębiorczego […]; 3) identyfikuje składowe kompetencji osoby przedsiębiorczej (w zakresie wiedzy, umiejętności, postaw) i zależności zachodzące między nimi […].

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź, odnoszącą się do roli kompetencji przedsiębiorczej we współczesnym świecie.

0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Kompetencja: zarządzanie finansami.

Wyjaśnienie: Agnieszka będzie musiała dorabiać, aby częściowo pokryć koszty utrzymania. Dzięki temu rozwija kompetencje dotyczące zarządzania finansami, uczy się planowania i podejmowania decyzji. Zarazem podnosi swój poziom odpowiedzialności oraz zapewnia stabilizację i bezpieczeństwo finansowe.

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
(P) I. Wiedza. 2. Rozumienie znaczenia i wyzwań pracy zespołowej oraz poznanie technik ją wspomagających. (P) II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 2. Współpraca w zespole i skuteczne organizowanie pracy zespołu […].	(P) I. Osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, kompetencje przedsiębiorcze i metody ich doskonalenia, umiejętności interpersonalne, praca zespołowa, kreatywne myślenie, rola innowacji w przedsiębiorczości. Zdający: 8) wyjaśnia znaczenie pracy zespołowej […].

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne wyjaśnienie, na czym polega „efekt synergii”.

0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Efekt synergii polega na tym, że współpraca w zespole może dać większe efekty, niż suma efektów indywidualnych działań poszczególnych członków zespołu.

Zadanie 3.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
(P) II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 4. Formułowanie i uzasadnianie celów, planowanie, prezentowanie zakresu i realizacja prostych zadań projektowych.	(P) II. Zarządzanie projektami: specyfika projektu, zakres, etapy i cele projektu, planowanie zadań projektowych, budżet i harmonogram działań, role w projekcie i podział zadań, podsumowywanie zadań projektowych. Zdający: 2) definiuje cele projektu, wykorzystując technikę SMART.

Zasady oceniania

2 pkt – za poprawne zdefiniowanie celu, uwzględniającego pięć cech techniki SMART.
1 pkt – za częściowo poprawne zdefiniowanie celu, uwzględniającego trzy lub cztery cechy techniki SMART.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

W ciągu najbliższych 4 tygodni stowarzyszenie *Moje Osiedle* pozyska minimum 5 000 głosów poparcia w budżecie obywatelskim na projekt budowy parku – poprzez codzienne rozmowy każdego ze 100 członków z 4 nowymi osobami oraz w wyniku kampanii w mediach społecznościowych, ukierunkowanej na uzyskanie 1 mln złotych dofinansowania.

Zadanie 3.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 4. Przygotowanie do prowadzenia własnego biznesu i przedsięwzięć społecznych.	V. Przedsiębiorstwo: typy przedsiębiorstw, modele biznesu, startupy, biznesplan, makrootoczenie, badania rynkowe, profil klienta, koncepcja produktu, zasoby przedsiębiorstwa, analiza SWOT, przewagi konkurencyjne, funkcje zarządzania, struktura organizacyjna, rekrutacja, motywowanie, ocena pracowników, wynagrodzenie, przywództwo, zarządzanie operacyjne, instrumenty marketingowe, rentowność przedsięwzięcia biznesowego, źródła finansowania, czynniki ryzyka w biznesie, społeczna odpowiedzialność biznesu. Zdający: 10) przygotowuje analizę SWOT dla planowanego przedsięwzięcia biznesowego lub społecznego, formułuje wnioski na temat sposobów realizacji szans z wykorzystaniem mocnych stron,

	minimalizacji zagrożeń i wzmocnienia słabych stron.

Zasady oceniania
2 pkt – za poprawne sformułowanie czterech elementów analizy.
1 pkt – za poprawne sformułowanie dwóch lub trzech elementów analizy.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

S (mocna strona)	Mieszkańcy / członkowie stowarzyszenia są energiczni, łatwo nawiązują kontakt z sąsiadami, są zmotywowani.
W (słaba strona)	Mieszkańcy / członkowie stowarzyszenia są bardzo zapracowani/mogą nie mieć czasu na działanie.
O (szansa)	Do przekonywania mieszkańców miasta można wykorzystać popularne profile w mediach społecznościowych.
T (zagrożenie)	O środki z budżetu obywatelskiego rywalizuje wiele projektów / Jest duża konkurencja.

Zadanie 3.3. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 1. Identyfikowanie etapów zarządzania projektami oraz ryzyk związanych z realizacją każdego z nich. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 1. Planowanie i wykonywanie zadań w realizowanych projektach.	I. Zarządzanie projektami: projekt a proces, podejścia do zarządzania projektami, techniki zarządzania projektami, typy projektów, zespół projektowy, kierownik projektu, interesariusze projektu, inicjowanie i definiowanie projektu, planowanie projektu, realizacja projektu, komunikacja w projekcie, zakończenie projektu. Zdający: 2) rozróżnia podejścia do zarządzania projektami i dopasowuje je do specyfiki projektu i jego celów.

Zasady oceniania
2 pkt – za sformułowanie poprawnego argumentu za oraz argumentu przeciw.
1 pkt – za sformułowanie poprawnego argumentu za albo argumentu przeciw.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Argument za:
Podejście zwinne pozwoliłoby członkom stowarzyszenia na bieżąco reagować na pojawiające się problemy z realizacją projektu (np. trudności z dotarciem do odpowiednio szerokiego grona potencjalnych zwolenników lub niższa niż zakładana skuteczność w przekonywaniu ich do zagłosowania na projekt).

Argument przeciw:
Projekt stowarzyszenia jest prostym projektem niewymagającym stałego kontaktu z odbiorcami, uzyskiwania od nich informacji zwrotnej i modyfikowania podejmowanych działań, więc podejście klasyczne / kaskadowe jest wystarczające.

Zadanie 4.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 3. Kierowanie zespołem projektowym.	I. Zarządzanie projektami: projekt a proces, podejścia do zarządzania projektami, techniki zarządzania projektami, typy projektów, zespół projektowy, kierownik projektu, interesariusze projektu, inicjowanie i definiowanie projektu, planowanie projektu, realizacja projektu, komunikacja w projekcie, zakończenie projektu. Zdający: 4) określa role w projekcie (wewnętrzne i zewnętrzne).

Zasady oceniania
2 pkt – za poprawne przyporządkowanie trzech nazw.
1 pkt – za poprawne przyporządkowanie dwóch lub jednej nazwy.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź
Opis A – poszukiwacz źródeł
Opis B – skrupulatny wykonawca
Opis C – myśliciel

Zadanie 4.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 3. Kierowanie zespołem projektowym.	I. Zarządzanie projektami: projekt a proces, podejścia do zarządzania projektami, techniki zarządzania projektami, typy projektów, zespół projektowy, kierownik projektu, interesariusze projektu, inicjowanie i definiowanie projektu, planowanie projektu, realizacja projektu, komunikacja w projekcie, zakończenie projektu. Zdający: 6) identyfikuje cechy kierownika projektu pod kątem specyfiki danego projektu.

Zasady oceniania
2 pkt – za sformułowanie poprawnego argumentu za oraz argumentu przeciw.
1 pkt – za sformułowanie poprawnego argumentu za albo argumentu przeciw.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Argument za:
Koordynatorzy są naturalnymi liderami, jasno określają cele i delegują zadania.
Argument przeciw:
Jeśli projekt wymaga wytrwałości, przezwyciężania przeszkód, to lepszym kierownikiem będzie lokomotywa.

Uwaga: Uznaje się odpowiedzi, w których zdający odnosi się do ról niewymienionych w treści zadania, pod warunkiem, że odpowiedź jako całość jest poprawna merytorycznie i spełnia warunki zadania.

Zadanie 5.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 11. Znajomość i stosowanie sposobów podnoszenia kompetencji przywódczych oraz kompetencji osobistych i społecznych […].	I. Zarządzanie projektami: projekt a proces, podejścia do zarządzania projektami, techniki zarządzania projektami, typy projektów, zespół projektowy, kierownik projektu, interesariusze projektu, inicjowanie i definiowanie projektu, planowanie projektu, realizacja projektu, komunikacja w projekcie, zakończenie projektu. Zdający: 12) stosuje proste techniki motywowania członków zespołu w czasie realizacji zadań; 15) skutecznie komunikuje się w ramach pracy projektowej. V. Przedsiębiorstwo: typy przedsiębiorstw, modele biznesu, startupy, biznesplan, makrootoczenie, badania rynkowe, profil klienta, koncepcja produktu, zasoby przedsiębiorstwa, analiza SWOT, przewagi konkurencyjne, funkcje zarządzania, struktura organizacyjna, rekrutacja, motywowanie, ocena pracowników, wynagrodzenie, przywództwo, zarządzanie operacyjne, instrumenty marketingowe, rentowność przedsięwzięcia biznesowego, źródła finansowania, czynniki ryzyka w biznesie, społeczna odpowiedzialność biznesu. Zdający:

	15) rozumie rolę zarządzania zasobami ludzkimi i […] sposoby motywowania oraz oceny pracowników.

Zasady oceniania
1 pkt – za sformułowanie poprawnego wyjaśnienia dwóch aspektów zasady.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
Chwalenie publiczne:
Pochwały wyrażone publicznie są doceniane i zachęcają innych do naśladowania chwalonych zachowań.
Zasadniczo ludzie lubią być publicznie chwaleni i czują się wówczas docenieni przez przełożonego.

Krytykowanie w cztery oczy:
Publiczna krytyka wywołuje reakcję obronną i utrudnia krytykowanemu zaakceptowanie faktu, że rzeczywiście popełnił on błąd, oraz wyciągnięcie z tego odpowiednich wniosków. Krytycznych uwag nie należy przekazywać pracownikom publicznie, gdyż może to prowadzić do spadku ich motywacji. Pozostali pracownicy mogą odczuwać lęk przed krytyką, co spowoduje brak zaangażowania i inicjatywy.

Zadanie 5.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 11. Znajomość i stosowanie sposobów podnoszenia kompetencji przywódczych oraz kompetencji osobistych i społecznych […].	I. Zarządzanie projektami: projekt a proces, podejścia do zarządzania projektami, techniki zarządzania projektami, typy projektów, zespół projektowy, kierownik projektu, interesariusze projektu, inicjowanie i definiowanie projektu, planowanie projektu, realizacja projektu, komunikacja w projekcie, zakończenie projektu. Zdający: 12) stosuje proste techniki motywowania członków zespołu w czasie realizacji zadań; 15) skutecznie komunikuje się w ramach pracy projektowej; V. Przedsiębiorstwo: typy przedsiębiorstw, modele biznesu, startupy, biznesplan, makrootoczenie, badania rynkowe, profil klienta, koncepcja produktu, zasoby przedsiębiorstwa, analiza SWOT, przewagi konkurencyjne, funkcje zarządzania, struktura organizacyjna, rekrutacja, motywowanie, ocena pracowników, wynagrodzenie, przywództwo, zarządzanie operacyjne, instrumenty marketingowe,

	rentowność przedsięwzięcia biznesowego, źródła finansowania, czynniki ryzyka w biznesie, społeczna odpowiedzialność biznesu. Zdający: 15) rozumie rolę zarządzania zasobami ludzkimi i określa zasady wynagradzania, sposoby motywowania oraz oceny pracowników.

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawne wskazanie dwóch wyjątków.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
1. Drobne poprawki, niebędące osobistą krytyką, mogą być przekazywane publicznie.
2. Nie wszyscy lubią być chwaleni publicznie, powinno się to uszanować.

1. Chociaż większość ludzi lubi być chwalona publicznie, niektórzy odbierają każdą publiczną wzmiankę na swój temat jako rodzaj kary.
2. „Nie zgadzam się z tym, co przed chwilą powiedziałeś". Tego typu drobne poprawki mogą być przekazane podczas publicznego spotkania.

Zadanie 6.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 1. Identyfikowanie etapów zarządzania projektami […].	I. Zarządzanie projektami: projekt a proces, podejścia do zarządzania projektami, techniki zarządzania projektami, typy projektów, zespół projektowy, kierownik projektu, interesariusze projektu, inicjowanie i definiowanie projektu, planowanie projektu, realizacja projektu, komunikacja w projekcie, zakończenie projektu. Zdający: 1) odróżnia projekt od procesu i rozumie rolę projektów w zarządzaniu.

Zasady oceniania
1 pkt – za podanie jednej poprawnej różnicy między projektem a procesem, występującej w zarządzaniu.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
- Projekt to jednorazowe przedsięwzięcie, a proces jest powtarzalny.
- Projekt ma wyraźny początek i koniec, a proces to działania rutynowe.
- Projekt ma ograniczony czas, natomiast proces może trwać ciągle.

Zadanie 6.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 1. Identyfikowanie etapów zarządzania projektami […]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 1. Planowanie […] zadań w realizowanych projektach.	I. Zarządzanie projektami: projekt a proces, podejścia do zarządzania projektami, techniki zarządzania projektami, typy projektów, zespół projektowy, kierownik projektu, interesariusze projektu, inicjowanie i definiowanie projektu, planowanie projektu, realizacja projektu, komunikacja w projekcie, zakończenie projektu. Zdający: 1) odróżnia projekt od procesu i rozumie rolę projektów w zarządzaniu.

Zasady oceniania

2 pkt – za poprawne podanie działania mającego cechy projektu i działania mającego cechy procesu.

1 pkt – za poprawne podanie działania mającego cechy projektu lub działania mającego cechy procesu.

0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Działanie mające cechy projektu:

– Stworzenie zespołu zadaniowego.

– Rozwieszenie plakatów propagujących zdrowie na terenie szkoły.

– Prowadzenie kampanii w mediach społecznościowych szkoły.

Działanie mające cechy procesu:

– Cotygodniowa akcja „Zdrowa środa”, która trwała również po zakończeniu projektu.

– Pojawienie się świeżych owoców i zdrowych kanapek w sklepiku szkolnym w każdą środę.

Zadanie 6.3. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
(P) I. Wiedza. 3. Charakteryzowanie etapów zarządzania projektami. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 4. Przygotowanie do prowadzenia […] przedsięwzięć społecznych.	(P) II. Zarządzanie projektami: specyfika projektu, zakres, etapy i cele projektu, planowanie zadań projektowych, budżet i harmonogram działań, role w projekcie i podział zadań, podsumowywanie zadań projektowych. Zdający 1) rozumie istotę projektu, identyfikuje i omawia poszczególne etapy projektu oraz charakteryzuje je na wybranym przykładzie.

Zasady oceniania
2 pkt – za poprawną odpowiedź, zawierającą dwa etapy i dwa przykłady działania.
1 pkt – za poprawną odpowiedź, zawierającą jeden etap i jeden przykład działania.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
Etap: Definiowanie projektu (inicjacja projektu).
Przykłady działań:
– Uczniowie rozmawiali o tym, że wśród ich kolegów jest mała świadomość zdrowego odżywiania.
– Uczniowie rozmawiali o tym, że w sklepiku szkolnym jest mało zdrowych przekąsek.

Etap: Planowanie.
Przykłady działań:
– Uczniowie podzielili role w zespole.
– Uczniowie ustalili harmonogram.
– Ustalenie budżetu.

Etap: Realizacja (wykonanie).
Przykłady działań:
– Przeprowadzenie kampanii edukacyjnej w szkole.
– Rozwieszenie plakatów w szkole.
– Prowadzenie kampanii w mediach społecznościowych szkoły.

Zadanie 6.4. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
(P) I. Wiedza. 3. Charakteryzowanie etapów zarządzania projektami. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 4. Przygotowanie do prowadzenia […] przedsięwzięć społecznych.	I. Zarządzanie projektami: projekt a proces, podejścia do zarządzania projektami, techniki zarządzania projektami, typy projektów, zespół projektowy, kierownik projektu, interesariusze projektu, inicjowanie i definiowanie projektu, planowanie projektu, realizacja projektu, komunikacja w projekcie, zakończenie projektu. Zdający: 14) krytycznie analizuje przebieg projektu, […] wyciąga wnioski co do modyfikacji obecnego projektu i realizacji przyszłych projektów.

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawną odpowiedź, zawierającą jedną nazwę etapu i jeden przykład działania.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
Etap: Kontrola (monitorowanie) / Zakończenie (wnioski).
Przykład działań:
– Spotkania podsumowujące, podczas którego omówiono by przebieg całego projektu.
– Przyprowadzenie ankiety oceniającej efekt projektu.
– Opracowanie raportu końcowego.

Zadanie 7.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 3. Rozróżnianie struktur rynkowych i wskazywanie ich zalet i wad z punktu widzenia przedsiębiorcy i konsumenta.	II. Gospodarka rynkowa: rzadkość, czynniki produkcji, struktury rynkowe, krzywe popytu i podaży, równowaga rynkowa, wzrost a rozwój gospodarczy, fazy cyklu koniunkturalnego, rola państwa w gospodarce, narzędzia polityki gospodarczej, polityka fiskalna, polityka monetarna, wspólny rynek Unii Europejskiej, procesy globalizacji, współpraca międzynarodowa przedsiębiorstw, znaczenie konsumenta w gospodarce. Zdający: 3) rozróżnia struktury rynkowe: monopol, oligopol, konkurencję monopolistyczną, konkurencję doskonałą oraz dyskutuje na temat ich wad i zalet z punktu widzenia przedsiębiorcy i konsumenta.

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawną odpowiedź.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź
D

Zadanie 7.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 3. Rozróżnianie struktur rynkowych i wskazywanie ich zalet i wad z punktu widzenia przedsiębiorcy i konsumenta.	II. Gospodarka rynkowa: rzadkość, czynniki produkcji, struktury rynkowe, krzywe popytu i podaży, równowaga rynkowa, wzrost a rozwój gospodarczy, fazy cyklu koniunkturalnego, rola państwa w gospodarce, narzędzia polityki gospodarczej, polityka fiskalna, polityka monetarna, wspólny rynek Unii

	Europejskiej, procesy globalizacji, współpraca międzynarodowa przedsiębiorstw, znaczenie konsumenta w gospodarce. Zdający: 3) rozróżnia struktury rynkowe: monopol, oligopol, konkurencję monopolistyczną, konkurencję doskonałą oraz dyskutuje na temat ich wad i zalet z punktu widzenia przedsiębiorcy i konsumenta.

Zasady oceniania
2 pkt – za poprawne przedstawienie dwóch zalet.
1 pkt – za poprawne przedstawienie jednej zalety.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Zaleta dla konsumentów – zróżnicowanie produktów.
Zaleta dla producentów – nieograniczona swoboda wejścia na rynek.

Zadanie 7.3. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 3. Rozróżnianie struktur rynkowych i wskazywanie ich zalet i wad z punktu widzenia przedsiębiorcy i konsumenta.	II. Gospodarka rynkowa: rzadkość, czynniki produkcji, struktury rynkowe, krzywe popytu i podaży, równowaga rynkowa, wzrost a rozwój gospodarczy, fazy cyklu koniunkturalnego, rola państwa w gospodarce, narzędzia polityki gospodarczej, polityka fiskalna, polityka monetarna, wspólny rynek Unii Europejskiej, procesy globalizacji, współpraca międzynarodowa przedsiębiorstw, znaczenie konsumenta w gospodarce. Zdający: 3) rozróżnia struktury rynkowe: monopol, oligopol, konkurencję monopolistyczną, konkurencję doskonałą oraz dyskutuje na temat ich wad i zalet z punktu widzenia przedsiębiorcy i konsumenta.

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie oraz sformułowanie poprawnego uzasadnienia.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
Rozstrzygnięcie: nie.
Uzasadnienie:
– W tekście 1. opisano konkurencję monopolistyczną, rynki opisane w tekście 2. to przykłady konkurencji doskonałej.
– Mimo nieograniczonej swobody wejścia na rynek, różnice polegają na stopniu zróżnicowania produktów oraz na stopniu, w jakim poszczególni producenci wpływają na ceny na rynku.

Zadanie 8.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 2. Pogłębione rozumienie mechanizmu rynkowego, w tym zależności przyczynowo-skutkowych między popytem, podażą i ceną, stanu równowagi rynkowej.	II. Gospodarka rynkowa: rzadkość, czynniki produkcji, struktury rynkowe, krzywe popytu i podaży, równowaga rynkowa, wzrost a rozwój gospodarczy, fazy cyklu koniunkturalnego, rola państwa w gospodarce, narzędzia polityki gospodarczej, polityka fiskalna, polityka monetarna, wspólny rynek Unii Europejskiej, procesy globalizacji, współpraca międzynarodowa przedsiębiorstw, znaczenie konsumenta w gospodarce. Zdający: 6) analizuje wykresy z krzywymi popytu i podaży, uwzględniające zmiany jednego z parametrów i przesunięcie punktu równowagi cenowej, oraz wyjaśnia pojęcia nadwyżki i niedoboru na rynku.

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie oraz sformułowanie poprawnego uzasadnienia.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Rozstrzygnięcie: nie
Uzasadnienie: Wzrost liczby emerytów / Zmniejszenie dochodów dużej grupy konsumentów jest przyczyną spadku popytu, a na wykresie przedstawiono wzrost podaży.

Zadanie 8.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
(P) I. Wiedza. 5. Wyjaśnianie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej, […].	(P) III. Gospodarka rynkowa: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, cechy gospodarki rynkowej, rodzaje rynków, mechanizm rynkowy, podmioty gospodarki

	rynkowej, podmioty ekonomii społecznej, parametry charakteryzujące gospodarkę, budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, rola państwa w gospodarce, konsument na rynku, patriotyzm gospodarczy. Zdający: 4) wyjaśnia prawo popytu i podaży oraz charakteryzuje czynniki wpływające na wielkość popytu i podaży.

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawną ocenę prawdziwości dwóch stwierdzeń.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź
FP

Zadanie 9.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
(P) I. Wiedza. 5. Wyjaśnienie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej […].	(P) III. Gospodarka rynkowa: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, cechy gospodarki rynkowej, rodzaje rynków, mechanizm rynkowy, podmioty gospodarki rynkowej, podmioty ekonomii społecznej, parametry charakteryzujące gospodarkę, budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, rola państwa w gospodarce, konsument na rynku, patriotyzm gospodarczy. Zdający: 4) wyjaśnia prawo popytu i podaży oraz charakteryzuje czynniki wpływające na wielkość popytu i podaży.

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawne wyjaśnianie, jak wzrost ceny dobra A wpływa na popyt dobro B.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Wzrost ceny dobra A poskutkuje zmniejszeniem jego sprzedaży, co z kolei doprowadzi do jednoczesnego spadku popytu na dobro B.

Zadanie 9.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
(P) I. Wiedza. 5. Wyjaśnienie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej […].	(P) III. Gospodarka rynkowa: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, cechy gospodarki rynkowej, rodzaje rynków, mechanizm rynkowy, podmioty gospodarki rynkowej, podmioty ekonomii społecznej, parametry charakteryzujące gospodarkę, budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, rola państwa w gospodarce, konsument na rynku, patriotyzm gospodarczy. Zdający: 4) wyjaśnia prawo popytu i podaży oraz charakteryzuje czynniki wpływające na wielkość popytu i podaży.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne podanie przykładu pary dóbr komplementarnych.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- A. samochód, B. paliwo.
- A. drukarka, B. tusz do drukarki.
- A. telefon, B. ładowarka do telefonu.

Zadanie 10.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
(P) I. Wiedza. 8. Charakteryzowanie usług finansowych ważnych dla gospodarstwa domowego.	(P) IV. Finanse osobiste: pieniądz, obieg pieniądza, postawy wobec pieniędzy, dojrzałość finansowa, instytucje rynku finansowego, budżet gospodarstwa domowego, spirala zadłużenia, podatki, formy oszczędzania i inwestowania, ryzyko inwestycyjne, usługi bankowe, bezpieczeństwo elektronicznych usług finansowych, finansowe zabezpieczenie przyszłości, ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia majątkowe i na życie, inwestowanie na Giełdzie Papierów Wartościowych, etyka w finansach. Zdający: 8) rozróżnia formy oszczędzania i podstawowe formy inwestowania, ocenia je pod względem ryzyka, przewidywanych zysków i płynności.

Zasady oceniania

2 pkt – za poprawne obliczenie kwoty odsetek, tj. za przyjęcie poprawnej metody oraz poprawne rachunki.
1 pkt – za przyjęcie poprawnej metody bez rachunków lub z błędem rachunkowym.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Obliczenia –
kapitał początkowy: 10 000 zł, oprocentowanie roczne: 12,75 %, czas trwania lokaty: 12 miesięcy, kapitalizacja: kwartalna.
Po pierwszym kwartale: 10 000 zł × 12,75 % / 4 = 318,75 zł
Po drugim kwartale: 10 318,75 zł × 12,75 % / 4 = 328,91 zł
Po trzecim kwartale: 10 647,66 zł × 12,75 % / 4 = 339,39 zł
Po czwartym kwartale: 10 987,05 zł × 12,75 % / 4 = 350,21 zł
Odsetki łącznie: 318,75 zł + 328,91 zł + 339,39 zł + 350,21 zł = 1 337,26 zł

Z 12-miesięcznej lokaty „Sprytnej”, założonej na kwotę 10 000 zł, zostaną po roku wypłacone odsetki w wysokości **1 337,26 zł**.

*Uwaga: Uznaje się odpowiedź **1 337,27 zł**, jeżeli wynika ona z zastosowania wzoru: 10 000 **zł** × (100 % + 12,75 % / 4)^4 − 10 000 **zł**, tzn. z zastosowania alternatywnej metody obliczeń, nieuwzględniającej zaokrąglania odsetek do pełnych groszy po każdej kapitalizacji.*

Zadanie 10.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 4. Charakteryzowanie instrumentów inwestycyjnych pod kątem rentowności, płynności i ryzyka.	III. Finanse osobiste i rynek finansowy: ryzyko inwestycyjne, skłonność do ryzyka, strategie inwestycyjne, fundusze inwestycyjne, instrumenty rynku pieniężnego, instrumenty rynku kapitałowego, instrumenty alternatywne, wybór instrumentu inwestycyjnego, pułapki w decyzjach finansowych, ubezpieczenia, funkcje i formy pieniądza, instytucje rynku finansowego, podatki, ochrona konsumenta na rynku finansowym. Zdający: 3) wymienia podstawowe zasady optymalnej strategii inwestycyjnej na rynku kapitałowym i przygotowuje plan oszczędzania lub inwestowania na podstawie zasady dywersyfikacji ryzyka.

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie oraz sformułowanie poprawnego uzasadnienia.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Rozstrzygnięcie: nie.
Uzasadnienie:
– Odsetki z rocznej lokaty „Najlepszej” wyniosłyby tylko 1 275 zł.
– Kwartalna kapitalizacja odsetek przy takim samym oprocentowaniu w skali roku daje zawsze większe odsetki niż kapitalizacja roczna.

Zadanie 10.3. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 4. Charakteryzowanie instrumentów inwestycyjnych pod kątem rentowności, płynności i ryzyka.	III. Finanse osobiste i rynek finansowy: ryzyko inwestycyjne, skłonność do ryzyka, strategie inwestycyjne, fundusze inwestycyjne, instrumenty rynku pieniężnego, instrumenty rynku kapitałowego, instrumenty alternatywne, wybór instrumentu inwestycyjnego, pułapki w decyzjach finansowych, ubezpieczenia, funkcje i formy pieniądza, instytucje rynku finansowego, podatki, ochrona konsumenta na rynku finansowym. Zdający: 3) wymienia podstawowe zasady optymalnej strategii inwestycyjnej na rynku kapitałowym i przygotowuje plan oszczędzania lub inwestowania na podstawie zasady dywersyfikacji ryzyka.

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawną ocenę prawdziwości dwóch stwierdzeń.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź
FP

Zadanie 11.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 5. […] analizowanie danych (mierników i wskaźników), prognoz ekonomicznych	II. Gospodarka rynkowa: rzadkość, czynniki produkcji, struktury rynkowe, krzywe popytu i podaży, równowaga rynkowa, wzrost a rozwój gospodarczy, fazy cyklu koniunkturalnego, rola państwa

dotyczących funkcjonowania gospodarki Polski […].	w gospodarce, narzędzia polityki gospodarczej, polityka fiskalna, polityka monetarna, wspólny rynek Unii Europejskiej, procesy globalizacji, współpraca międzynarodowa przedsiębiorstw, znaczenie konsumenta w gospodarce. Zdający: 17) charakteryzuje narzędzia polityki monetarnej (pieniężnej) banków centralnych i ich wpływ na funkcjonowanie gospodarki jako całości, przedsiębiorstwa oraz gospodarstwa domowe (na przykładzie Narodowego Banku Polskiego i Rady Polityki Pieniężnej).

Zasady oceniania
1 pkt – za podanie poprawnej nazwy.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź
Rada Polityki Pieniężnej

Zadanie 11.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 5. […] analizowanie danych (mierników i wskaźników), prognoz ekonomicznych dotyczących funkcjonowania gospodarki Polski […],	II. Gospodarka rynkowa: rzadkość, czynniki produkcji, struktury rynkowe, krzywe popytu i podaży, równowaga rynkowa, wzrost a rozwój gospodarczy, fazy cyklu koniunkturalnego, rola państwa w gospodarce, narzędzia polityki gospodarczej, polityka fiskalna, polityka monetarna, wspólny rynek Unii Europejskiej, procesy globalizacji, współpraca międzynarodowa przedsiębiorstw, znaczenie konsumenta w gospodarce. Zdający: 17) charakteryzuje narzędzia polityki monetarnej (pieniężnej) banków centralnych i ich wpływ na funkcjonowanie gospodarki jako całości, przedsiębiorstwa oraz gospodarstwa domowe (na przykładzie Narodowego Banku Polskiego i Rady Polityki Pieniężnej).

Zasady oceniania
1 pkt – za podanie poprawnego oczekiwanego skutku.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Możliwy wzrost inflacji.

Zadanie 11.3. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 5. […] analizowanie danych (mierników i wskaźników), prognoz ekonomicznych dotyczących funkcjonowania gospodarki Polski […].	II. Gospodarka rynkowa: rzadkość, czynniki produkcji, struktury rynkowe, krzywe popytu i podaży, równowaga rynkowa, wzrost a rozwój gospodarczy, fazy cyklu koniunkturalnego, rola państwa w gospodarce, narzędzia polityki gospodarczej, polityka fiskalna, polityka monetarna, wspólny rynek Unii Europejskiej, procesy globalizacji, współpraca międzynarodowa przedsiębiorstw, znaczenie konsumenta w gospodarce. Zdający: 17) charakteryzuje narzędzia polityki monetarnej (pieniężnej) banków centralnych i ich wpływ na funkcjonowanie gospodarki jako całości, przedsiębiorstwa oraz gospodarstwa domowe (na przykładzie Narodowego Banku Polskiego i Rady Polityki Pieniężnej).

Zasady oceniania
1 pkt – za podanie poprawnego skutku.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Oszczędności gospodarstw domowych zdeponowane w bankach będą miały niższe oprocentowanie, więc gospodarstwa domowe otrzymają mniejsze odsetki i mniej zarobią na swoich depozytach.

Zadanie 12.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 5. Pozyskiwanie i analizowanie danych (mierników i wskaźników) […].	II. Gospodarka rynkowa: rzadkość, czynniki produkcji, struktury rynkowe, krzywe popytu i podaży, równowaga rynkowa, wzrost a rozwój gospodarczy, fazy cyklu

	koniunkturalnego, rola państwa w gospodarce, narzędzia polityki gospodarczej, polityka fiskalna, polityka monetarna, wspólny rynek Unii Europejskiej, procesy globalizacji, współpraca międzynarodowa przedsiębiorstw, znaczenie konsumenta w gospodarce. Zdający: 9) samodzielnie wyszukuje dane i dokonuje analizy podstawowych mierników i wskaźników ekonomicznych […].

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawną ocenę prawdziwości dwóch stwierdzeń.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź
FP

Zadanie 12.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 5. Pozyskiwanie i analizowanie danych (mierników i wskaźników) […].	II. Gospodarka rynkowa: rzadkość, czynniki produkcji, struktury rynkowe, krzywe popytu i podaży, równowaga rynkowa, wzrost a rozwój gospodarczy, fazy cyklu koniunkturalnego, rola państwa w gospodarce, narzędzia polityki gospodarczej, polityka fiskalna, polityka monetarna, wspólny rynek Unii Europejskiej, procesy globalizacji, współpraca międzynarodowa przedsiębiorstw, znaczenie konsumenta w gospodarce. Zdający: 18) wyjaśnia wpływ kursu walut na […] funkcjonowanie przedsiębiorstw […].

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawne rozstrzygniecie oraz sformułowanie poprawnego uzasadnienia.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Rozstrzygniecie: spadek.
Uzasadnienie: Taniejące euro powoduje, że polskie biura podróży płacą mniej złotych za te same usługi w euro (np. noclegi, transport, wyżywienie), dzięki czemu mogą obniżyć ceny wycieczek do krajów strefy euro dla klientów w Polsce.

Uwaga: Uznaje się odpowiedzi, w których zdający zaznaczył odpowiedź zamiast ją wpisać. Jeżeli zdający jednocześnie zaznaczy odpowiedź oraz ją zapisze, to – zgodnie z poleceniem – ocenia się odpowiedź zapisaną.

Zadanie 12.3. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 4. Przygotowanie do prowadzenia własnego biznesu […].	II. Gospodarka rynkowa: rzadkość, czynniki produkcji, struktury rynkowe, krzywe popytu i podaży, równowaga rynkowa, wzrost a rozwój gospodarczy, fazy cyklu koniunkturalnego, rola państwa w gospodarce, narzędzia polityki gospodarczej, polityka fiskalna, polityka monetarna, wspólny rynek Unii Europejskiej, procesy globalizacji, współpraca międzynarodowa przedsiębiorstw, znaczenie konsumenta w gospodarce. Zdający: 18) wyjaśnia wpływ kursu walut na […] funkcjonowanie przedsiębiorstw […].

Zasady oceniania
2 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź
Zmiany kursu euro wobec złotego w ostatnim kwartale 2023 roku sprawiły, że pod koniec 2023 roku polskie przedsiębiorstwa eksportujące meble do Francji otrzymywały (***mniej*** */ więcej*) złotych za sprzedane towary. Natomiast dla polskich przedsiębiorstw importujących odzież z Włoch oznaczało to (***niższe*** */ wyższe*) koszty zakupu. Polskie produkty rolne sprzedawane w Francji stały się (*tańsze /* ***droższe***) dla francuskich klientów.

Uwaga: Uznaje się odpowiedzi, w których zdający zaznaczył odpowiedź zamiast ją wpisać. Jeżeli zdający jednocześnie zaznaczy odpowiedź oraz ją zapisze, to – zgodnie z poleceniem – ocenia się odpowiedź zapisaną.

Zadanie 13.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Wiedza. 5. Rozpoznawanie ryzyka inwestycyjnego i znajomość sposobów jego ograniczania.	III. Finanse osobiste i rynek finansowy: ryzyko inwestycyjne, skłonność do ryzyka, strategie inwestycyjne, fundusze inwestycyjne, instrumenty rynku pieniężnego, instrumenty rynku

	kapitałowego, instrumenty alternatywne, wybór instrumentu inwestycyjnego, pułapki w decyzjach finansowych, ubezpieczenia, funkcje i formy pieniądza, instytucje rynku finansowego, podatki, ochrona konsumenta na rynku finansowym. Zdający: 2) dobiera sposoby ograniczania ryzyka do konkretnej sytuacji inwestora; 3) wymienia podstawowe zasady optymalnej strategii inwestycyjnej na rynku kapitałowym i przygotowuje plan oszczędzania lub inwestowania na podstawie zasady dywersyfikacji ryzyka.

Zasady oceniania
1 pkt – za podanie poprawnej nazwy.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź
dywersyfikacja

Zadanie 13.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Wiedza. 5. Rozpoznawanie ryzyka inwestycyjnego i znajomość sposobów jego ograniczania.	III. Finanse osobiste i rynek finansowy: ryzyko inwestycyjne, skłonność do ryzyka, strategie inwestycyjne, fundusze inwestycyjne, instrumenty rynku pieniężnego, instrumenty rynku kapitałowego, instrumenty alternatywne, wybór instrumentu inwestycyjnego, pułapki w decyzjach finansowych, ubezpieczenia, funkcje i formy pieniądza, instytucje rynku finansowego, podatki, ochrona konsumenta na rynku finansowym. Zdający: 2) dobiera sposoby ograniczania ryzyka do konkretnej sytuacji inwestora; 3) wymienia podstawowe zasady optymalnej strategii inwestycyjnej na rynku kapitałowym i przygotowuje plan oszczędzania lub inwestowania na podstawie zasady dywersyfikacji ryzyka.

Zasady oceniania
1 pkt – za sformułowanie poprawnego wyjaśnienia.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Dzięki lokowaniu oszczędności w różnego rodzaju aktywach (obszarach), nawet jeśli jedno z aktywów traci na wartości, pozostałe mogą się przełożyć na zrekompensowanie ewentualnych straty, dzięki czemu zwiększa się stabilność całego portfela.

Zadanie 14.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 5. Rozpoznawanie ryzyka inwestycyjnego i znajomość sposobów jego ograniczania.	III. Finanse osobiste i rynek finansowy: ryzyko inwestycyjne, skłonność do ryzyka, strategie inwestycyjne, fundusze inwestycyjne, instrumenty rynku pieniężnego, instrumenty rynku kapitałowego, instrumenty alternatywne, wybór instrumentu inwestycyjnego, pułapki w decyzjach finansowych, ubezpieczenia, funkcje i formy pieniądza, instytucje rynku finansowego, podatki, ochrona konsumenta na rynku finansowym. Zdający: 5) rozróżnia formy inwestowania w instrumenty na rynku pieniężnym, kapitałowym i instrumenty alternatywne oraz ocenia możliwą rentowność, ryzyko i płynność każdego instrumentu inwestycyjnego.

Zasady oceniania
1 pkt – za podanie poprawnej nazwy.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź
obligacja skarbowa

Zadanie 14.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 5. Rozpoznawanie ryzyka inwestycyjnego i znajomość sposobów jego ograniczania.	III. Finanse osobiste i rynek finansowy: ryzyko inwestycyjne, skłonność do ryzyka, strategie inwestycyjne, fundusze inwestycyjne, instrumenty rynku pieniężnego, instrumenty rynku kapitałowego, instrumenty alternatywne, wybór instrumentu inwestycyjnego, pułapki w decyzjach finansowych, ubezpieczenia, funkcje i formy pieniądza, instytucje rynku

	finansowego, podatki, ochrona konsumenta na rynku finansowym. Zdający: 5) rozróżnia formy inwestowania w instrumenty na rynku pieniężnym, kapitałowym i instrumenty alternatywne oraz ocenia możliwą rentowność, ryzyko i płynność każdego instrumentu inwestycyjnego.

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie poprawnej zalety.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Jest to jedna z najbezpieczniejszych form inwestowania.
- Ten papier wartościowy jest odpowiedni dla osób o niskim stopniu akceptacji ryzyka.
- Forma łatwo dostępna dla każdego, można inwestować stosunkowo niewielkie pieniądze.

Zadanie 14.3. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 5. Rozpoznawanie ryzyka inwestycyjnego i znajomość sposobów jego ograniczania.	III. Finanse osobiste i rynek finansowy: ryzyko inwestycyjne, skłonność do ryzyka, strategie inwestycyjne, fundusze inwestycyjne, instrumenty rynku pieniężnego, instrumenty rynku kapitałowego, instrumenty alternatywne, wybór instrumentu inwestycyjnego, pułapki w decyzjach finansowych, ubezpieczenia, funkcje i formy pieniądza, instytucje rynku finansowego, podatki, ochrona konsumenta na rynku finansowym. Zdający: 5) rozróżnia formy inwestowania w instrumenty na rynku pieniężnym, kapitałowym i instrumenty alternatywne oraz ocenia możliwą rentowność, ryzyko i płynność każdego instrumentu inwestycyjnego.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne określenie różnicy między lokatą bankową a obligacją skarbową.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Oba rozwiązania różnią się między innymi tym, że lokata to depozyt w banku, a obligacja skarbowa to pożyczka udzielana państwu.
- Tylko lokata jest objęta gwarancją Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG).

- Obligacja skarbowa to forma lokowania pieniędzy w papier wartościowy emitowany przez Skarb Państwa, zaś środki lokaty bankowej zdeponowane są w banku.

Zadanie 15.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 6. Rozumienie mechanizmu rynku pracy.	IV. Rynek pracy i zatrudnienie: mierniki i wskaźniki rynku pracy, popyt i podaż na rynku pracy, aktywizacja zasobów pracy, przeciwdziałanie bezrobociu, planowanie kariery zawodowej, dobór pracowników, rozmowa kwalifikacyjna, formy zatrudnienia, systemy płac, prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy, kodeks etyki, mobbing. Zdający: 1) analizuje podstawowe mierniki i wskaźniki rynku pracy, w tym współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia i stopę bezrobocia.

Zasady oceniania
1 pkt – za podanie poprawnego wyniku.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź
3,06 % = 0,0306

Uwaga: Dopuszcza się zaokrąglenie wyniku do 0,1 %: 3,1 % = 0,031.

Komentarz: Powyższe rozwiązanie wynika z zastosowania następujących obliczeń.

$$\frac{547\,000}{17\,323\,000 + 547\,000} \approx 0{,}0306$$

Zadanie 15.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 6. Rozumienie mechanizmu rynku pracy rynku pracy.	IV. Rynek pracy i zatrudnienie: mierniki i wskaźniki rynku pracy, popyt i podaż na rynku pracy, aktywizacja zasobów pracy, przeciwdziałanie bezrobociu, planowanie kariery zawodowej, dobór pracowników, rozmowa kwalifikacyjna, formy zatrudnienia, systemy płac, prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy, kodeks etyki, mobbing. Zdający:

	3) analizuje rolę państwa w zakresie aktywizacji zasobów pracy (w tym osób z niepełnosprawnościami) i przeciwdziałania bezrobociu.

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie dwóch poprawnych działań.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Tworzenie stanowisk pracy przystosowanych dla osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.
- Organizacja i finansowanie kursów doskonalenia zawodowego, umożliwiających przekwalifikowanie się.
- Doradztwo zawodowe i pośrednictwo pracy.
- Obniżenie zasiłków dla bezrobotnych.
- Uproszczenie procedury zakładania działalności gospodarczej.
- Ulgi (np. podatkowe, w zakresie ubezpieczeń społecznych) dla początkujących przedsiębiorców.

Zadanie 16.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 7. Rozróżnianie form zatrudnienia, systemów płac i form wynagrodzeń.	V. Przedsiębiorstwo: typy przedsiębiorstw, modele biznesu, startupy, biznesplan, makrootoczenie, badania rynkowe, profil klienta, koncepcja produktu, zasoby przedsiębiorstwa, analiza SWOT, przewagi konkurencyjne, funkcje zarządzania, struktura organizacyjna, rekrutacja, motywowanie, ocena pracowników, wynagrodzenie, przywództwo, zarządzanie operacyjne, instrumenty marketingowe, rentowność przedsięwzięcia biznesowego, źródła finansowania, czynniki ryzyka w biznesie, społeczna odpowiedzialność biznesu. Zdający: 16) dla przykładowego wynagrodzenia wylicza wysokość składek […] oraz wyjaśnia ich przeznaczenie.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne dokończenie zdania.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź
A

Zadanie 16.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 7. Rozróżnianie form zatrudnienia, systemów płac i form wynagrodzeń.	V. Przedsiębiorstwo: typy przedsiębiorstw, modele biznesu, startupy, biznesplan, makrootoczenie, badania rynkowe, profil klienta, koncepcja produktu, zasoby przedsiębiorstwa, analiza SWOT, przewagi konkurencyjne, funkcje zarządzania, struktura organizacyjna, rekrutacja, motywowanie, ocena pracowników, wynagrodzenie, przywództwo, zarządzanie operacyjne, instrumenty marketingowe, rentowność przedsięwzięcia biznesowego, źródła finansowania, czynniki ryzyka w biznesie, społeczna odpowiedzialność biznesu. Zdający: 16) dla przykładowego wynagrodzenia wylicza wysokość składek […] oraz wyjaśnia ich przeznaczenie.

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie oraz sformułowanie poprawnego uzasadnienia.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Rozstrzygnięcie: nie.
Uzasadnienie: Fragment ustawy dotyczy ubezpieczenia zdrowotnego, a tekst – rentowego. W tekście mowa o jednym z ubezpieczeń społecznych, a ubezpieczenie zdrowotne do nich nie należy.

Zadanie 16.3. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Wiedza. 7. Rozróżnianie form zatrudnienia, systemów płac i form wynagrodzeń.	V. Przedsiębiorstwo: typy przedsiębiorstw, modele biznesu, startupy, biznesplan, makrootoczenie, badania rynkowe, profil klienta, koncepcja produktu, zasoby przedsiębiorstwa, analiza SWOT, przewagi konkurencyjne, funkcje zarządzania, struktura organizacyjna, rekrutacja, motywowanie, ocena pracowników, wynagrodzenie, przywództwo, zarządzanie operacyjne, instrumenty marketingowe,

	rentowność przedsięwzięcia biznesowego, źródła finansowania, czynniki ryzyka w biznesie, społeczna odpowiedzialność biznesu. Zdający: 16) dla przykładowego wynagrodzenia wylicza wysokość składek […] oraz wyjaśnia ich przeznaczenie.

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną ocenę prawdziwości dwóch stwierdzeń.
0 pkt – za odpowiedź niespełniającą wymagań na 1 pkt albo za brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

FF